

(ON)GELIJKHEID IN DE JEUGDGEZONDHEID(SZORG)

VAN INZICHT IN, NAAR EFFECTIEVE PREVENTIE VAN OPEENSTAPELING VAN
ONGEZOND GEDRAG EN (PSYCHOSOCIALE) GEZONDHEIDSPROBLEMEN BIJ
ADOLESCENTEN (12-18 JARIGEN)

<https://gelijkekansenvooreendiversejeugd.nl/programmas/ongelijkheid-in-jeugdgezondheidszorg/>

TNO innovation
for life

Hanzehogeschool
Groningen
University of Applied Sciences

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

Academische Werkplaats

Publieke gezondheid
Noord Nederland

Onderzoeksvraag

Samenhang ongezonde gedragingen (bv. middelengebruik) van jongeren en psychische gezondheid (23jr)

Methode

TRAILS data over 2500 personen, gevolgd van 11 – 23 jaar; 6 meetrondes

Uitkomsten

- › Tijdens de adolescentie:
 - een toename van ongezonde gedragingen en opeenstapeling daarvan.
- › Bij langdurige opeenstapeling van ongezond gedrag (jong begonnen):
 - gemiddeld minder psychische gezondheid in de vroege volwassenheid.
- › Ook bij latere start met ongezond gedrag:
 - gemiddeld minder psychische gezondheid in de vroege volwassenheid.
- › Maar: Adolescenten met eenzelfde opeenstapeling van ongezond gedrag:
 - verschillende uitkomsten in psychische gezondheid in de vroege volwassenheid (NB: verbanden zijn gemiddelden)
- › Onverklaarde variantie: er is meer.
Bv. ingrijpende levensgebeurtenissen, gezinsfunctioneren, individuele factoren (bv. zelfcontrole).

Implicaties

- Er zijn diverse groepen van jongeren die psychische gezondheidsproblemen ontwikkelen
- Er is geen kritische periode tijdens de adolescentie; daarom regelmatig monitoren
- Deze mechanismen verklaren een deel van verschillen in psychische gezondheid; breder kijken

WP1

- › Vroege opeenstapeling ongezond gedrag
- › Latere opeenstapeling ongezond gedrag
- › Andere factoren in individu, gezin, systeem: bv ingrijpende gebeurtenissen

Onderzoeksvraag

- › Welke mechanismen liggen ten grondslag aan schooluitval bij adolescenten met psychosociale problemen? En hoe kijken jongeren daar zelf tegenaan?

Methode

- › Meta-synthese van 9 kwalitatieve studies (205 jongeren; 11-19 jaar of retrospectief) naar determinanten van schoolverzuim (geoorloofd en ongeoorloofd)

Uitkomsten

- › Schoolverzuim hangt samen met psychosociale problemen en stress;
- › Perspectief van jongeren op redenen voor verzuim:
 - › Jongeren vinden dat ze falen, hebben geen vertrouwen in eigen kunnen, en voelen zich niet gehoord;
 - › Sociale milieu van de jongere werkt tegen:
 - › *Problemen thuis*: scheiding, geldproblemen, verwaarlozing, zorg voor brusjes
 - › *Peers* spelen negatieve rol: angst voor peers, gepest worden of sociale uitsluiting, en peer pressure (erbij willen horen, niet willen werken, school niet belangrijk vinden).
 - › Jongeren leggen de oorzaak van verzuim bij zichzelf en bij de omgeving.

WP1

- › Vroege opeenstapeling ongezond gedrag
- › Latere opeenstapeling ongezond gedrag
- › Andere factoren in individu, gezin, systeem: bv ingrijpende gebeurtenissen

› WP2

- › Weinig zelfvertrouwen, niet gehoord voelen
- › Problemen thuis
- › Problemen met peers
- › Combinatie zelf (problematisch gedrag) en omgeving

Onderzoeksvraag

Hoe kunnen we de uitkomsten toepasbaar maken in de JGZ praktijk, zodat de JGZ haar taak beter kan uitvoeren (en ongelijkheid tussen jongeren tegengegaan wordt)?

Methode

- › Overzicht succes- en faalfactoren o.b.v. interviews en literatuur

Uitkomsten interviews met JGZ professionals

- › Succesfactoren
 - Beschikbare tijd voor een jongere
 - Meerdere keren een jongere zien in de adolescentie
 - Goed contact met school
- › Faalfactoren
 - JGZ is slecht zichtbaar voor doelgroep
 - Onvoldoende aansluiting van de JGZ op de wensen/behoefte jongeren
 - Onvoldoende zicht op passende ondersteuningsmogelijkheden
 - Gebrekkige inbedding van JGZ in het schoolsysteem

› Uitkomsten literatuur

› Belangrijke randvoorwaarden voor het bereiken van jongeren

› M.b.t. bejegening

- Jongeren willen serieus genomen worden, gelijkwaardig
- Jongeren willen *niet* benaderd worden als probleemgeval
- Jongeren willen eigen regie houden
- Professional moet een open houding en luisterend oor hebben
- Professional moet deskundig, betrouwbaar en aardig zijn

› Houding van jongeren t.a.v. JGZ contactmoment

- Geheimhouding en privacy zijn belangrijk
- Jongeren hebben vertrouwen dat JGZ na consult de juiste hulp biedt
- Jongeren vinden consult laagdrempelige vorm van hulp
- Gesprek voelt verplicht aan, weinig eigen regie

WP1

- › Vroege opeenstapeling ongezond gedrag
- › Latere opeenstapeling ongezond gedrag
- › Andere factoren in individu, gezin, systeem: bv ingrijpende gebeurtenissen

› WP2

- › Weinig zelfvertrouwen, niet gehoord voelen
- › Problemen thuis
- › Problemen met peers
- › Combinatie zelf (problematisch gedrag) en omgeving

WP3

- › Vertrouwen dat JGZ helpt en laagdrempelige hulp
- › Contact voelt verplicht, weinig eigen regie

WP1 Wat maakt kwetsbaar in de adolescentie?

- › Zijn jullie bewust van de verschillende groepen jongeren (vroeg- en late starters; e/o met life events)?
- › Lukt het om bij deze groepen aan te sluiten? Hoe weet je dat dit lukt?

WP2 Hoe kijken jongeren zelf naar kwetsbaarheid?

- › Hoe kan de JGZ beter bij (kwetsbare) jongeren (incl. die zich slachtoffer/ niet gehoord voelen) aansluiten?
- › Hoe kan de JGZ het bredere systeem rond jongeren monitoren?
- › Wat kan de JGZ doen voor jongeren bij wie sociale omgeving (thuis en peers) negatief uitwerkt?

WP3 Wat is de rol van de JGZ en hoe kan die versterkt worden?

- › Herkennen jullie succes-/faalfactoren? Wat mist nog?
- › Welke vernieuwing kunnen jullie invoeren/aan welke knoppen kunnen we draaien om ongelijkheid bij jongeren te reduceren?
 - › Bv. Hoe kun je als JGZ professional de beschermende factoren versterken?